

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuunnitelma Talvikankaan päiväkoti

OULU

Sivistys- ja
kulttuuripalvelut

Johdantoteksti

Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman mukaan yhdenvertaisuus ja tasa-arvo kuuluvat osaksi arvopohjaa ja toimintakulttuuria:

”Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi yhdenvertaisina riippumatta henkilöön liittyvistä tekijöistä. Yhdenvertaisuus ei merkitse samanlaisuutta. Toimintakulttuurin kehittämisen kannalta on tärkeää, että yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevista asenteista keskustellaan työyhteisössä. Lisäksi tulee pohtia, miten esimerkiksi kieleen, etnisyyteen, katsomukseen, uskontoon, vammaisuuteen, sukupuoleen ja sen moninaisuuteen liittyvät asenteet näkyvät puheissa, eleissä, teoissa ja toimintatavoissa. Vuorovaikutuksen ja kielenkäytön mallit sekä tavat toimia stereotyyppisten oletusten mukaisesti välittyvät lapsille. Esiopetus on sukupuolisensitiivistä. Henkilöstö tiedostaa omia ennakko-odotuksiaan ja rohkaisee lapsia tekemään valintoja ilman sukupuoleen tai muihin henkilöön liittyviin seikkoihin sidottuja stereotyyppisiä rooleja ja ennakko-odotuksia. Henkilöstö tunnistaa lasten keskinäisten kohtaamisten eriarvoistavia piirteitä sekä puuttuu niihin hienotunteisesti ja johdonmukaisesti. Myönteisellä ja kannustavalla vuorovaikutuksella tuetaan lapsen oman identiteetin ja itsetunnon kehitystä.” (Oulun kaupungin esiopetussuunnitelma)

Yhdenvertaisuuslain mukaan yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakamuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja – perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Tasa-arvolain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Tässä toiminnallisessa tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan Talvikankaan päiväkodin tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa sekä asetetaan kehittämiskohteet ja niille toimenpiteet vuodelle 2024-2025

Nykytilan kartoitus

Talvikankaan päiväkodin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö on alkanut esiopetuksessa vuonna 2022, jolloin kartoitusta on tehty henkilöstön, lasten ja huoltajien kanssa. Tällöin on laadittu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma esiopetukseen, jota on käytetty yhtenä ohjaavana osana koko talon suunnitelmaa laadittaessa.

Vuoden 2024 alussa koko henkilöstö on tehnyt selvitystä tasa-arvokompassia apuna käyttäen. Tasa-arvokompassin avulla nostettiin keskusteluun pedagogiseen toimintaan, tiloihin ja ympäristöön, huoltajiin ja sidosryhmiin sekä asenteisiin ja vuorovaikutukseen liittyviä teemoja. Keskusteluja on käyty moniammatillisesti erilaisissa pienryhmissä ja palavereissa sekä arjessa.

Työryhmä on koostanut keskusteluista nousseet löydökset yhteen, ja laatinut näiden pohjalta toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman Talvikankaan päiväkodille, jota toteutetaan kevään 2024 aikana sekä toimintakaudella 2024-25.

Nykytilan kartoituksesta nousseet huomiot:

- Lasten yksilöllisyys ja yksilölliset tarpeet huomioidaan toiminnan suunnittelussa sekä arjen kohtaamisissa.
- Tiedostetaan omaa kielenkäyttöä lapsille puhuttaessa.
- Tehdään yhteistyötä eri tahojen kanssa ja huomioidaan perheiden moninaisuutta.
- Lapsilta nousseista asioista käydään keskustelua.
- Lähiympäristöä hyödynnetään monipuolisesti ja ryhmän tilat ovat kaikkien lasten käytettävissä.
- Lapsilla on monipuolisesti vaikuttamismahdollisuuksia arjessa.

Yksikön kehittämiskohteet

Kehittämiskohde 1: Leikin monipuolistaminen

Kehittämiskohde 2: Tasa-arvon ja moninaisuuden huomioiminen kirjojen representaatiossa

Kehittämiskohde 3: Kehuminen ja kannustaminen

Yksikön kehittämiskohteet ja toimenpiteet

Kehittämiskohde 1: Leikin monipuolistaminen.

Tavoite: Leikin monipuolistaminen ja lapsen osallisuuden vahvistaminen leikissä kokonaisvaltaisesti (leikkiympäristö, leikin valinta, leikkikaverit jne.).

Toimenpiteet: Ryhmissä tehdään leikin ja leikkikaverin arvontaa 1-5 kertaa viikossa. Aikuinen huolehtii monipuolisen leikin toteutumisesta. Lasten kanssa käydään keskustelua leikkiympäristöistä sisällä ja ulkona. Leikkiä havainnoidaan ryhmäkohtaisesti leikkipistetaulukon avulla ryhmäkohtaisesti.

Kehittämiskohde 2: Tasa-arvon ja moninaisuuden huomioiminen kirjojen representaatiossa

Tavoite: Kirjojen moninaisuudella annetaan samaistumismahdollisuuksia monenlaisille lapsille.

Toimenpiteet: Etsitään ja luetaan kirjoja, joissa huomioidaan moninaisuus monipuolisesti. Ryhmien kirjat käydään läpi moninaisuuden näkökulmasta ja tutustutaan tasa-arvoisen varhaiskasvatuksen kirjalistaan. Kirjastoautolta lainataan havaintojen pohjalta nousseita kirjoja lapsiryhmän tarpeen mukaisesti.

Kehittämiskohde 3: Kehuminen ja kannustaminen

Tavoite: Jokainen lapsi saa päivittäin kehuja ja kannustusta.

Toimenpiteet: Kiinnitetään tietoisesti huomiota kehuihin ja positiiviseen kohtaamiseen. Käytetään apuna kartoita kehut-lomaketta, joka täytetään ryhmäkohtaisesti kaikkien työntekijöiden toimesta. Kiinnitetään huomiota tilanteisiin, joissa paljon negatiivista huomiota ja suunnitellaan näitä tilanteita eri tavalla.

Kehittämiskohteiden toimenpiteet, aikataulu ja vastuu

	Toimenpiteet lv 2022-2023	Vastuu	Toimenpiteet lv 2023-2024	Vastuu	Toimenpiteet lv 2024-2025	Vastuu
Kehittämiskohde 1	Kiinnitetään huomiota lasten keskinäisiin ryhmäjakoihin sekä vertaissuhteisiin sukupuolen ja muiden ominaisuuksien näkökulmasta.	Esiopetuksen henkilöstö.	Leikin monipuolistaminen. Toteutumisen arviointi toukokuussa 2024.	Koko henkilöstö.	Leikin monipuolistaminen. Toteutumisen arviointi toukokuussa 2025.	Koko henkilöstö.
Kehittämiskohde 2	Leluja, kirjoja ja pelejä tarkastellaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmista.	Esiopetuksen henkilöstö.	Tasa-arvon ja moninaisuuden huomiointi kirjojen representaatio. Toteutumisen arviointi toukokuussa 2024.	Koko henkilöstö.	Tasa-arvon ja moninaisuuden huomiointi kirjojen representaatio. Toteutumisen arviointi toukokuussa 2025.	Koko henkilöstö.
Kehittämiskohde 3	Lasten vahvuudet tuodaan esille ja lasta arvostetaan ja hänet hyväksytään sellaisena kuin hän on. Tuetaan yksilöllisyyttä.	Esiopetuksen henkilöstö.	Kehuminen ja kannustaminen. Toteutumisen arviointi toukokuussa 2024.	Koko henkilöstö.	Kehuminen ja kannustaminen. Toteutumisen arviointi toukokuussa 2025.	Koko henkilöstö.

Arviointi

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunitelman toteutumista arvioidaan säännöllisesti vuosittain varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ryhmissä. Kehittämiskohteiden osalta arviointia tehdään tarkemmin havainnointilomakkeiden pohjalta keväällä 2025. Erillinen työryhmä kokoaa havainnot yhteen, ja näiden pohjalta muokataan tavoitteita tarpeen mukaisiksi seuraavalle kaudelle 2025-26.

Kauden 2024-2025 aikana osallistetaan myös huoltajat uudestaan koko talon tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusprosessiin. Huoltajille järjestetyn kyselyn pohjalta arvioidaan ja muokataan asetettuja tavoitteita.

Materiaalit

- [Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus \(OuKa/Akkuna\)](#)
- [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu oppilaitoksissa \(OPH\)](#)
- [Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta](#)
- [Yhdenvertaisuuslaki](#)
- [Tasa-arvokompassi esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen](#)
- [Tasa-arvokompassi perusopetukseen](#)
- [Tasa-arvo toimintakulttuurin keskiöön materiaalipankki](#)
- [Koulu vailla vertaa –opas yhdenvertaisuussuunnitteluun](#)
- [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu perusopetuksessa ja päiväkodissa/Oulun yliopiston julkaisu](#)
- [KARVIN selvitys Tasa-arvo teoiksi ja todeksi](#)
- Nykytilan kartoitusta varten tutustu: [Unicefin kysely nuorille](#)
- [Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo Oulun kaupungin toiminnassa](#) (Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma 2019-2021)